

Ferdinand Ossendowski: Življenje in prigode male opice. (Dnevnik šimpanzke „Kaške“)

Dan strmenja,

Zgodilo se je nekaj, kar me je spočetka prestrašilo. Sedaj razumem, da je to dobra in prijetna stvar!

Zo-Zo me je danes posadila v posodo z vodo. Z malim koščkom, ki ima prijeten vonj kakor cvetlica, mi je nadrgnila vse telo. Bila sem bela od pene kakor sivi Bo-Bo. Zo-Zo imenuje to milo...

Umila mi je peno, otrla do suhega in me ogrnila z žolto odejico. Ogrela sem se imenitno. Imela sem čiste ročice, nožice, trebušček in gobček. Počutila sem se izborno in godla sem veselo.

Sedaj se bom vsak dan umivala.

Spočetka sem bila osupla in prestrašena. Sedaj pa mi je dobro in prijetno. Ko sem se posušila, sem zopet stekla k posodi.

Toda Zo-Zo me je zadržala, govoreč:

»Dosti, dosti, Kaškica! Umivala se boš zjutraj, opoldne in zvečer.«

Začenjam čimdalje bolj razumevati govorico Zo-Zo. To me zelo veseli.

Zdi se mi, da tudi Zo-Zo in To že razumeta moje krike, godrnjanje in renčanje. Mar ni to težko?!

Če se veselim, odpiram na široko gobček in godem: »Ah! Ah! Ah!«

Če se čudim, kličem z grobim glasom, izgovarjajoč počasi: »O! O! O!«

Če vidim kakega tujca ali pa kaj, kar me vznemirja, mrmram: »Uh... uh...«

Zo-Zo in To zanesljivo razumeta, kaj jima pravim. Izpolnjujeta moje želje. Pomirita me, če se prestrašim. Ponoči se sklanjata nad mojim koškom in me pogrinjata z žolto odejico.

Zelo sem vzljubila to odejico. Toplo mi je pod njo, če pada mrzla megla na gore ali če veje veter.

Nikdar se ne ločim od svojih stvari. Pod pazduho nosim dnevnik, napisan na nekaj kosih skorje, in vlečem za seboj odejico. Ko se igram, maham z njo kakor Ori-Ori s klobučkom in godem. Vsi se smejejo in jaz tudi.

Danes je To vzel moje kose skorje in jih dolgo pregledoval. Mrščil je obrvi. Očividno je mislil. Naposled mi je oddal moj dnevnik in nekaj rekel Zo-Zo. Oba sta se smejala in me božala po glavi.

To sedaj vedno pazi, da ne bi pozabila in zgubila dnevnika. Sam skrbno poklada koščke skorje v košku. Povezal jih je, da bi se ne raztrosili.

O, ljudje so zelo modri in dobri!

D a n s r e č a n j a .

Zvečer smo dospeli do velike naselbine. Stanujemo v obširni koči, kjer je temno in mrzlo.

Zo-Zo je šla z menoj v vrt. Rastlo je tam pomarančno, mangovo in banansko drevje. Zelo dober vrt!

Nenadoma sem zagledala šimpanza in sem veselo vzkliknila. Šimpanz je sedel na visokem stebru. Bil je mračen in zamišljen. Zarenčala sem ter ga poklicala. Obrnil se je. Gledal je name z rujavimi očmi, polnimi žalosti. Dolgo je molčal. Naposled je tiho rekel:

»Ne morem priti k Tebi. Sem priklenjen na verigo...«

Na te besede je zažvenketal s tem, kar je imenoval verigo.

»Pregrizi to in steci k meni!« sem zaklicala.

»Ne morem!« je odvrnil, žalostno kimaje z glavo. »Moja veriga je železna. Trdo je to in zvoni pri vsakem pregibu.«

Molčala sva, a Zo-Zo je pazljivo poslušala najin razgovor.

»Ali ti je dobro pri ljudeh?« sem ga vprašala.

Ni takoj odgovoril. Premišljal je trenutek, potem pa je vzdihnil in zašepetal: »Ljudje so dobri zame... Krmijo me in napajajo... Le tega ne razumejo, da jaz brez prostosti ne morem in nočem živeti. Žalosten sem...«

»Kako ti je ime?« sem vprašala.

»Aka«, je zašepetal. »Tako so me imenovali starši...«

»Poznala sem Ako!« sem zaklicala. »Požrla ga je kača nad malo reko, v džungli!«

»Srečnež!« se je iztrgal vzdih iz prsi šimpanza. »Rajši bi umrl nego vlekel za seboj to železno verigo.«

Začela sem plakati. Zo-Zo me je pritisnila na prsi in nesla dalje.

Ubogí, ubogí Aka! Tako lep, tako velik šimpanz! Lahko bi bil brambovec, da celo vodnik svojega rodu. Tako pa sedi na stebru žalosten in samotni. Gleda na džunglo v daljavi in posluša, kako zvoni težka železna veriga.

Kako sta dobra Zo-Zo in To, da sta mi pustila svobodo. Zato nikdar ne zbežim od njiju. Zabavala ju bom in jima verno služila.

Kako sem srečna!

Danes sem tekala pred kočo. Našla sem palico in se igrala z njo. Spomnila sem se Ori-Orija, ki je hodil po dveh nogah, podpirajoč se s palico.

Zo-Zo je sedela pred kočo. Opazovala je mojo zabavo in se veselo smejala. Nenadoma sem opazila, kako se je iz trsove stene priplazila mala kača s ploščnato glavo in zlobnimi žoltimi očmi. Plazila se je k Zo-Zo, ki je ni videla.

Odhitela sem h kači, vlekla za seboj odejico in vihtela palico. Dohitela sem jo, ko je bila že pri nogi Zo-Zo. Udarila sem kačo po glavi z vso silo. Zvila se je v klopčič in tolkla z repom ob zemljo. Zo-Zo je pogledala in odskočila. Prihitel je To in pobil kačo.

»To je strupena kača!« je dejal. »Mala Kaška te je rešila.«

Zo-Zo in To sta me ljubkovala in gostila z različnimi sladčicami. Hrustala sem sladkor (joj, kako ga imam rada!) in bila zelo ponosna.

Sedaj razumem Ngu-Nguja, ki je pravil, da je ponosen, ker je pomagal ljudem v boju s smrtjo. Jaz sem tudi pomagala! Zato sem srečna in ponosna. Rešila sem ljubljeno Zo-Zo, dobro, jasno kot nebo!

Dan popolnoma novih doživetij.

Šli smo dvajset sedem dni.

Prišli smo naposled do še večje naselbine. Tu je bilo zelo mnogo belih ljudi. Cele trume jih je bilo. Zdi se mi, da vsi ljubijo Zo-Zo in Toja. Pozdravili so ju z radostnimi vzkliki.

Opoldne sta Zo-Zo in To sedla v veliko skrinjo, nad katero se je razpenjala streha. Jaz sem sedela v košku med Zo-Zo in Tojem. Namah je skrinja zaškrpala, zahreščala, riknila. Čez hip se je stresla in naglo zakotalila.

Migala so drevesa, hiše, ljudje. Bežali so, ostajajoč za nami. Ne razumem, čemu so nenadoma postali tako majhni? Pregarjali smo

ptice, ki so se umikale na vse strani. V obraz mi je vel silen veter. Čudno to, ker listje na drevju se nikakor ni pregibalo!

Bala sem se malo. Pritisnila sem se k ZoZo in se takoj pomirila. Začela sem se razgledovati. Pred nami je sedel zamorec in vrtel kolo. Naša skrinja pa je skakala, se zibala in nas pretresala. Rikala je gluho in grozno.

Kmalu sem razumela, da dela to takrat, če so se pojavili na cesti ljudje ali živali. Na ta rik je vse šlo s ceste ali pa je zbežalo.

»Mala Kaška se prvokrat vozi z avtom!« je rekel smeje se To. Ta skrinja se torej zove avto? Čudna beseda!

Ko smo se ustavili za kosilo, sem opazila, da ima avto štiri zelo debela kolesa, da pije vodo, da glasno sope in neprestano renči.

Ali je avto strašnejši od leoparda in kače?

D a n s l o v e s a o d k r a j a .

Dolgo smo se vozili. Naposled smo dospeli do naselbine, ki se naziva mesto. Stoji ob vodi. To je velika voda, ker bregov ni videti. Modra kakor nebo. To je morje!

»Striček« OriOri je nekoč omenil morje. Pravil je, da imajo ob njem beli ljudje svoje naselbine.

Hotela sem se napiti iz morja, toda voda je bila grenka in slana. Osupnilo me je to. Pljuvala sem in plakala. ZoZo mi je dala sladkorja. Takoj sem se potolažila, ko sem hrustala sladki, beli sladkor.

Ko sem sedela na bregu, se je splazil name velik črn pajek. Zlezel mi je na obraz. Hotela sem ga zapoditi. Ugrizel me je na veke in zbežal. Zakričala sem in začela jokati. To si je ogledal moje oko. Umival in mazal je veke. ZoZo mi je obvezala obrazek z belim ovojem in me položila v košek.

Nisem spala vso noč. Oko mi je strašno zabreklo in me bolelo. Zdelo se mi je, da mi gori vsa glava. Tresla me je mrzlica.

Tedaj mi je dal To neko kislo zdravilo in košček sladkorja. Še enkrat so mi umili veke, jih z nečim namazali, kar je grizlo in strašno peklo. Šele ko je ZoZo položila na oko namočeno rutico in mi vnovič obvezala glavico, sem naposled zaspala.

Vendar sem dva dni hodila z oteklim in spačenim obrazkom. Strašna sem bila! Vedno sem se ogledovala v skledici z vodo.

Nisem mogla niti pisati...

Sedaj je vse minilo. Že sem pozabila strupenega pajka in bolečine. Kako dobri in modri so ljudje! Ljubim ljudi!

Čedalje bolj razumevam sedaj besede NguNguja in OriOrija, ki sta dobro govorila o ljudeh...

Dedek BoBo jih ni ljubil. Gotovo radi tega, ker jih ni poznal.

(Dalje prih.)